

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets president
Ekspedisjonskontoret
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/889-

17. mars 2020

Spørsmål til skriftlig besvarelse - Nr 1178 / 2020 - Representanten Eirik Faret Sakariassen

Jeg viser til brev av 9. mars 2020 fra Stortingets president vedlagt følgende spørsmål fra stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen til skriftlig svar:

"Hva er grunnen for praksisendringen i Nav når det gjelder "kontrollunntaket" i fvlt. § 36 som innebærer at flere ikke får tilkjent dekning for kostnader når et vedtak blir endret til gunst for brukeren, og ber også om oversikt over antall, andel og beløp fordelt på avslag/ ikke avslag etter § 36 for Nav-saker for perioden 2014 tom 2019?"

Svar:

Representanten stiller spørsmål vedrørende dekning av sakskostnader etter forvaltningsloven § 36 og Arbeids- og velferdsetatens praktisering av dette. Jeg har kontaktet Arbeids- og velferdsdirektoratet i sakens anledning, og fått bistand til å fremskaffe de opplysninger representanten ber om.

Det er vedtaksinstansen som behandler krav om sakskostnader når vedtaksinstansen har omgjort et vedtak til brukerens gunst. Vedtak om saksomkostninger klagebehandles av NAV Klageinstans, Arbeids- og velferdsdirektoratet eller Arbeids- og sosialdepartementet, beroende på hvilken enhet som har fattet vedtak om saksomkostninger i førsteinstans.

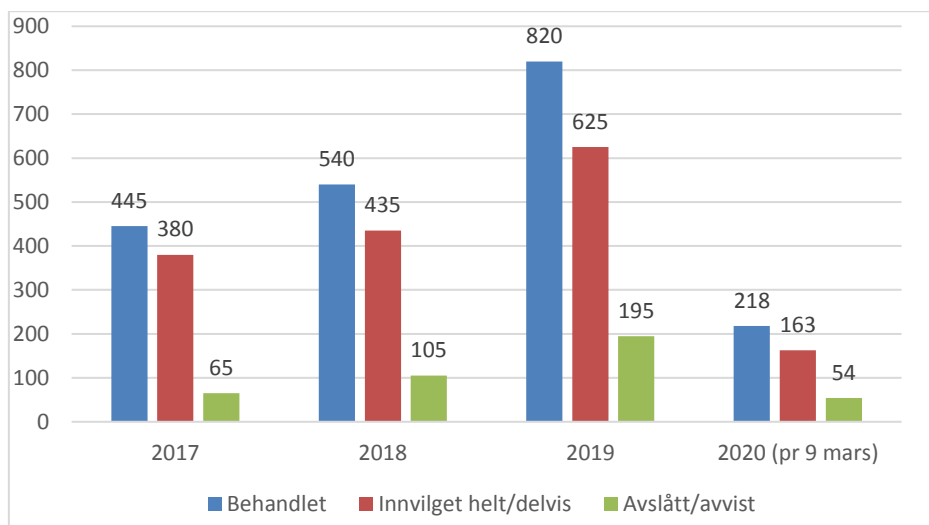
Representanten viser til en praksisendring i etaten. Arbeids- og velferdsdirektoratet viser til at det ikke har vært lagt opp til noen slik endring. Arbeids- og velferdsetatens praksis på dette området er nærmere regulert i saksbehandlingsrundskrivet til bestemmelsen. Dette er igjen basert på Justis- og beredskapsdepartementet rundskriv (G-1995-37).

Arbeids- og velferdsetaten har ikke strammet inn sin praksis sammenlignet med tidligere, eller tolket ordlyden i forvaltningsloven § 36 mer restriktivt. Arbeids- og velferdsdirektoratet har gitt instruks i eget saksbehandlingsrundskriv om hvordan bestemmelsen skal forstås. Denne er i tråd med de nevnte retningslinjene fra Justis- og beredskapsdepartementet og er ikke endret de siste årene.

Frem til 1. januar 2019 ble alle krav og klager om sakskostnader i NAV Klageinstans behandlet av den avdelingen som hadde omgjort vedtaket i den underliggende stønadssaken. Fra 1. januar 2019 ble behandling av krav og klager sentralisert til to avdelinger. Dette *kan* ha ført til at flere saksomkostningskrav har blitt avslått sammenlignet med tidligere. Formålet med sentraliseringen var imidlertid ikke å stramme inn praksisen, men å sikre lik og god praksis i NAV Klageinstans.

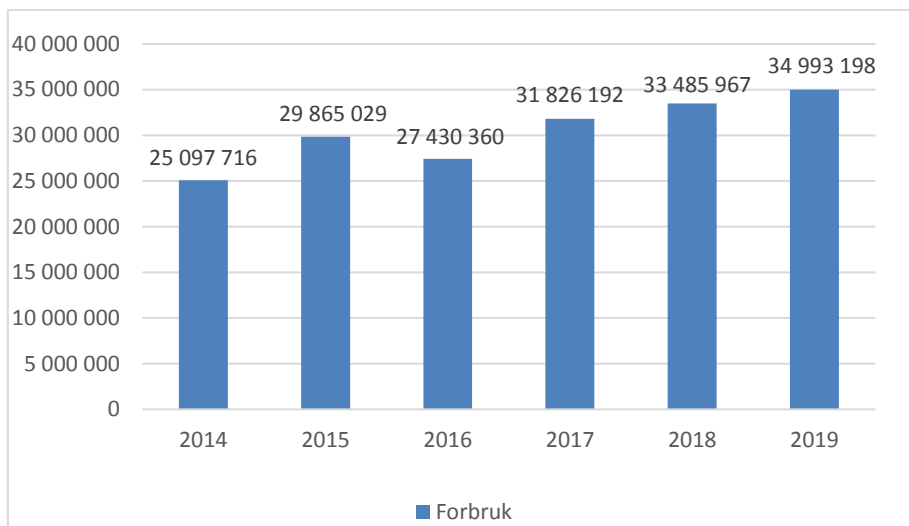
Representanten ber om statistikk på dette området. Arbeids- og velferdsdirektoratet har ikke tilstrekkelig detaljert styringsinformasjon til å besvare dette fullt ut.

Statistikk på antall, andel innvilget/ avslått finnes for de tre siste år (se tabell nedenfor):

Antallet søknader om sakskostnader har nesten fordoblet seg fra 2017 til 2019. Avslagsprosenten har endret seg fra 15 prosent i 2017 til 19 prosent i 2018, og til 25 prosent i 2019.

Når det gjelder forbruket til dette, så har jeg mottatt følgende oversikt fra Arbeids- og velferdsdirektoratet:

Tabellen viser en jevn økning i forbruket i perioden 2014 til 2019.

Kontrollunntaket brukes for eksempel ved endringer i brukers helsetilstand som ikke var dokumentert da førsteinstansen vurderte søknaden. Det er særlig i saker om uføretrygd og arbeidsavklaringspenger (AAP) at det ofte skjer endringer i søkers helsetilstand fra første vedtak ble fattet. I disse sakene har økningen i antall søknader om sakskostnader vært størst. Det har igjen hatt den konsekvens at avslagsprosenten har økt.

Hvis Arbeids- og velferdsetaten har oppfylt sin utredningsplikt etter fvl. § 17, vil endringene nevnt over anses å ligge utenfor forvaltningens (og partens) kontroll, og saksomkostningskravet dekkes derfor ikke etter fvl. § 36. En slik praktisering er helt i tråd med gjeldende regelverk.

En økning av antallet saker som gjelder uføretrygd og AAP, sammenholdt med en mer ensartet praktisering i etaten, er hovedårsaken til økningen i antall avslag.

Med hilsen

Torbjørn Røe Isaksen